

Farmakovijilans: Kısa öykümüz

Dr. Seyfullah Dağıstanlı

2000'li yıllarda, AB mevzuatlarını Türk sistemine uyarlama rüzgarını arkamıza alarak, aslında o dönemde çok üzerinde durulmayan Farmakovijilansa yasal dayanak oluşturduk, işlerlik kazanmasını sağlayan mekanizmaları 2005 yılında yaşama geçirdik.

Bir yandan ilaç sektörüne yönelik istihdam ve bildirim zorunlulukları, diğer yandan dernek işbirliğiyle gerçekleştirilen eğitimler bu konuda faaliyet gösteren hatırı sayılır bir uzman grubunun ortaya çıkmasını sağladı, akademik alanda da giderek daha çok bilinen, konuşulan bir alan haline geldi.

Dernek zemininde gerçekleşen onlarca eğitim ve bir Ulusal Kongre'den sonra, bu yıl ISO P 2011'e ev sahipliği yapmanın onurunu da taşıyoruz.

Dernek, kısa sürede bünyesindeki akademisyenlerin de özverili çalışmaları ve ağırlıklarını koymasıyla akademik açıdan yadsınamayacak başarılarla imza atmış durumda. Ancak, tüm bu faaliyetlerin pratik hayata yansımaları, eczacı ve hekimler başta olmak üzere Sağlık Mesleği Mensuplarının konuyu benimsemesine, içselleştirmesine, mesleki kültürün doğal bir parçası olarak görür hale gelmelerine bağlı. Bu açıdan bakınca henüz düşlediğimiz noktada olduğumuzu söylemek olası değil.

Kırk başka derdin arasında, hekimin de eczacının da başını kaldırıp raporlamaya özel vakit ayırmasını hemen beklemek zor, biliyoruz. Ama ulusal veri elde etmek istiyorsak, bıkmadan usanmadan bu konuda çalışmak gerekiyor. Farmakovijilansla eğitimleri sonrasında tanışan sağlık profesyonellerine raporlama alışkanlığı kazandırmanın zorluğu, eğitim sürecinde yer alan değerli farmakologlara başka bir misyon yüklüyor: Yeni nesle, ağaç daha yaşken bu alışkanlığı kazandırmak! Eğitim müfredatı içinde mutlaka farmakovijilans da yad etmek, raporlamayı öğretmek, benimsetmek konusunda farmakologların önemi çok büyük.

ISO P 2011'e Türk Farmakovijilans sisteminin önemli katkılarının 3 ana başlıkta toplanabileceğini düşünüyorum:

1. Yüksek doz ilaç alımına bağlı verilerin, normal doza dair ve deneysel olarak elde edilemeyecek çok kıymetli veriler içerdiği,
2. Farmakogenetik alanının, advers etki açısından öngörüleri arttıracığı ve önceden kestirilebilir riskli hasta gruplarını belirlemede önemli rol oynayacağı,
3. Farmakovijilansın, neden-sonuç ilişkisi arayışı ile, aslında belli risk gruplarında ortaya çıkan advers etkiler yüzünden risksiz popülasyonların bu ilaçlardan mahrum kalmamasının sağlanabileceği.

Kongrede görüşmek üzere,